

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TVARIOJI ENERGETIKA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: dr. Leda Žilinskienė Kitas (-i): doc. dr. Indrė Žvaigždiniene	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studijų dalyko tikslas: suteikti sistemingų žinių apie tvariosios energetikos, prisidedančios prie darnaus vystymosi ir kovos su klimato kaita, politikos formavimą ir teisinį reguliavimą Europos Sąjungoje ir Lietuvoje, ugdyti gebėjimą interpretuoti energetikos srities teisės aktus, identifikuoti ir vertinti pagrindinius probleminius sektoriaus klausimus, siūlyti jų teisinius sprendimus, analizuoti teisės aktų taikymo praktiką.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: žinos pagrindinius nacionalinius, Europos Sąjungos ir tarptautinius teisės šaltinius, reguliuojančius tvariosios energetikos funkcionavimo ir plėtros klausimus, gebės analizuoti jų taikymo ypatumus ir problemas, kurios yra aktualios Lietuvoje ir užsienyje; gebės suvokti energetikos sektoriaus veiklos ir organizavimo principus ir paaiškinti sudėtingus šios srities politikos ir teisinio reguliavimo ryšius; gebės analizuoti ir vertinti klimato kaitos ir darnaus vystymosi poveikį tvariosios energetikos plėtros teisiniam reguliavimui; gebės analizuoti ES ir Lietuvos tvariosios energetikos plėtros ir skatinimo politiką ir jos įgyvendinimo teises priemones bei kritiškai ir vertinti jų poveikį energetikos sistemos dalyviams ir visuomenei; gebės identifikuoti ir sistemaiškai vertinti tvariosios energetikos srityje kylančias problemas bei pateikti teisinius argumentus dėl jų sprendimo būdų, remiantis mokslinėmis diskusijomis, teisiniu reguliavimu ir ES teismų praktika; galės raštu ir žodžiu, argumentuoti, remiantis teisės teorinėmis bei teismų praktikos analizės metu įgytomis žiniomis, perteikti savo poziciją; mokės savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis, bei kitais šaltiniais, reikalingais teisės žinių gilinimui (bei studijų tęsimui). galės raštu, argumentuoti, kritiškai ir logiškai pritaikyti teismo suformuotą praktiką (precedentus) teisės srityje kylančioms praktinėms ginčo situacijoms.	Paskaitos (probleminis dėstymas), pratybos (atvejų analizė, grupės diskusijos, pristatymai), savarankiškas darbas (informacijos paieška, literatūros ir teisės šaltinių analizė, rašto darbo rengimas)	Egzaminas raštu (atviri arba/ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už rašto darbo parengimą ir pristatymą bei aktyvų dalyvavimą seminaruose.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Energetikos teisės samprata, ypatybės, pagrindiniai bruožai, raida. Energetikos trilemos savoka. Energetikos teisės šaltiniai. Energetikos politikos ir teisės santykis.	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė.
2. Tvarioji energetika, klimato kaita ir darnus vystymasis. Teisinės ir reguliavimo priemonės klimato neutralumo ir dekarbonizavimo tikslams įgyvendinti. Tvariosios energetikos ir atsinaujinančių išteklių energetikos samprata.	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
3. ES tvariosios energetikos plėtros ir skatinimo politika ir jos įgyvendinimas. Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo tikslų nustatymas.	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
4. Valdymo ir instituciniai tvariosios energetikos aspektai. ES ir valstybių narių kompetencija energetikos srityje. Pagrindinės institucijos ES ir nacionaliniu lygiu (ACER, ENTSO, nacionalinis reguliatorius, IRENA ir kt.).	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
5. Atsinaujinančių išteklių energijos reguliavimas Lietuvoje: raida, svarbiausios kategorijos ir teisiniai mechanizmai. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos reikšmė plėtojant atsinaujinančių išteklių energiją. Pagrindinės atsinaujinančių išteklių energijos srityje kylančių teisminių ginčų kategorijos.	4		1				5	11	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
6. Investicijų į atsinaujinančią energetiką skatinimas. Subsidijų, paramos schemų teisinis reguliavimas, jų reikšmė ir raida. Valstybės pagalbos reikšmė tvariosios energetikos plėtrai.	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
7. Energetikos sektoriaus demokratizavimas ir decentralizavimas: nuo pasyvaus link aktyvaus valdymo. Gaminantys vartotojai, energetikos bendrijos. Piliečių įsitraukimas. Vartotojų apsaugos teisiniai aspektai.	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
8. Atsinaujinančių išteklių energetikos integravimo į tradicinę energetikos infrastruktūrą teisinis reguliavimas: infrastruktūros svarba, plėtra ir prieiga.	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
9. Atsinaujinančių išteklių energiją gaminančių projektų planavimas, licencijavimas ir leidimų išdavimas. Žemės klausimai ir poveikio aplinkai vertinimo teisiniai aspektai.	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
10. ES energetikos teisės išorės elementai ir tarptautinis bendradarbiavimas tvariosios energetikos srityje.	2		1				3	10	Mokslinės literatūros analizė; teismų praktikos analizė, rašto darbo rengimas.
Iš viso	22		10				32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Rašto darbas ir jo pristatymas	30%	Semestro metu	Rengiamas 1 rašto darbas ir jo pristatymas. Rašto darbas ir jo pristatymas vertinamas 1-10 balų sistemoje, kas sudaro 30 proc. kaupiamojo balo. Neparengus rašto darbo studentui neleidžiama laikyti egzamino. Rašto darbas ir jo pristatymas vertinamas:

			<p>1) gebėjimai teisingai apibrėžti apibendrinimo dalyką ir pagrindą, surinkti aktualią teisinę informaciją, ją susisteminti ir išanalizuoti, teisinių šaltinių išsamumas ir gausa (4 balai).</p> <p>2) pritaikytos teorinės ir praktinės žinios apie energetikos srities teisinį reguliavimą, analizuojant dalyko mokslo, norminius ir praktinius šaltinius, susiejant teorines žinias su praktinėmis (2 balai);</p> <p>3) numatytos teisinės informacijos (teismų praktikos) paieškos tinkamumas ir aktualumas (1 balas);</p> <p>4) parengto apibendrinimo formos reikalavimai: struktūra, dėstymas, teisinių terminų vartojimas, taisyklinga lietuvių kalba, aiškumas, konkretumas (1 balas);</p> <p>5) rašto darbo pristatymo metu vertinami studento įgyti apibendrinimo ir informacijos sisteminimo gebėjimai, minčių dėstymo nuoseklumas, struktūriškumas ir išbaigtumas, išvadų pagrįstumas ir aktualumas (2 balai).</p>
Aktyvus dalyvavimas seminaruose	20%	Semestro metu	<p>Aktyvus dalyvavimas seminaruose vertinamas 1-10 balų sistemoje, kas sudaro 20 proc. kaupiamojo balo. Balus galima surinkti už aktyvų ir rezultatyvų dalyvavimą diskusijose, problemų formulavimą ir jų sprendimų siūlymą (paiešką), turiningų kritinių pastabų teikimą ir pan. Vertinant dalyvavimą grupės diskusijose, atsižvelgiama ir į tai, ar buvo pasiruošta kiekvienam seminarui, ar buvo studijuojama dėstytojų nurodyta (ir papildoma) medžiaga, ar seminarų dalyvis buvo pats (o ne vien tik dėstytojui kviečiant) iniciatyvus.</p> <p>Paskaitų lankymas neprivalomas, seminarų – privalomas. Studentui leidžiama laikyti egzaminą dalyvavus ne mažiau kaip 50 proc. seminarų. Už didesnę praleistų pratybų dalį privaloma atsiskaityti pratybų dėstytojų nustatyta tvarka semestro metu iš anksto susitarus per dėstytojo priėmimo laiką. Atsiskaitymo forma priklauso nuo praleistų pratybų temos ir tuo metu pratybose vykdytos veiklos.</p>
Egzaminas	50%	Semestro gale	<p>Egzaminas vertinamas 1-10 balų sistemoje (slenkstinis įvertis yra 4 balai, t.y. gavus mažiau balų jie nėra pridedami prie galutinio dalyko įvertinimo), kas sudaro 50 proc. kaupiamojo balo. Studentams pateikiami 2 atviro ir ne mažiau kaip 10 uždaro tipo užduočių (klausimų). Atsakymai į kiekvieną iš jų vertinami balais.</p> <p>Kiekvieno uždaro tipo klausimo vertė yra nuo 0,1 iki 1 balo. Vertinant atsakymus į uždaro tipo užduotis (klausimus), atsižvelgiama, ar buvo pasirinktas teisingas atsakymas iš kelių pateiktų.</p> <p>Kiekvieno atviro tipo klausimo vertė yra nuo 1 iki 3 balų. Vertinant kiekvieną atsakymą į atvirą klausimą atsižvelgiama į studento gebėjimą tiksliai, aiškiai ir išsamiai atsakyti į pateiktą klausimą. Atsakymas turi būti pagrįstas išstudijuota moksline literatūra, dalyko teisės normomis, teismų praktika bei paskaitų medžiaga.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
WOOLLEY, O.	2023	Renewable Energy Law		Bloomsbury Publishing
PIRSTNER-EBNER, R.	2022	European Energy Law: Market System for Electricity and Gas – Energy Supply Security – Green Energy System of the Future (Green Smart Grid)		Nomos
CROSSLEY, P.	2019	Renewable Energy Law: An International Assessment		Cambridge University Press
Papildoma literatūra				
TINA SOLIMAN HUNTER ET AL.	2021	Routledge Handbook of Energy Law.		Routledge
LEAL-ARCAS, R.	2024	Research Handbook on EU Energy Law and Policy		Edward Elgar Publishing
DEL GUAYO, IÑIGO, AND OTHERS (EDS)	2020	Energy Justice and Energy Law		Oxford University Press
TALUS, KIM.	2013	EU Energy Law and Policy: A		Oxford Academic

		Critical Account		https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199686391.001.0001
RAGULSKYTĖ-MARKOVIENĖ, R.	2024	Viešojo intereso apsauga administracinių teismų praktikoje: „saulės energijos“ bylų pavyzdžiai	Ūkinės veiklos laisvės ir apsauga: Lietuvoje ir Vokietijoje	Vilniaus universiteto leidykla
MONTI, A. IR MARTINEZ ROMERA, B.	2020	Fifty shades of binding: Appraising the enforcement toolkit for the EU's 2030 renewable energy targets	Review of European, Comparative & International Environmental Law 29, nr. 2	https://doi.org/10.1111/reel.12330
KASCHNY, L.	2023	Energy Justice and the Principles of Article 194(1) TFEU Governing EU Energy Policy	Transnational Environmental Law. t. 12, nr. 2 (2023 m. liepos): 270–94.	https://doi.org/10.1017/S2047102523000110 .